

nende vraag, omdat het oordeel bij jezelf en de gemeente weerstand oproept. Allereerst benadrukt hij dat Gods toorn niet behoort tot Zijn wezen, maar dat God ons serieus neemt. Tevens mag het oordeel niet zelfstandig staan, Gods recht valt niet te scheiden van Zijn barmhartigheid, maar tegelijk moet 'goedkope genade' worden vermeden. Ds. Schuurman wijst op het juiste midden: in de prediking lijnen naar Golgotha trekken, waaruit blijkt dat God 100 procent rechtvaardig én 100 procent barmhartig is.

Woensdagmiddag spreekt ing. E.J. Bilder, burgemeester van Zwartewaterland, erover dat wij als christenen een minderheid zijn geworden en langzamerhand alles wat herinnert aan het feit dat Nederland een christelijke natie is geweest wordt verwijderd. Hij benadrukt dat de kerk zich hierin niet afzijdig dient te houden. Zij moet juist contacten leggen en mensen toerusten om op een juiste manier te staan in deze samenleving, zodat zij hun stem laten horen.

De woensdagavond is een vrije avond. Tijd om na te praten, te studeren, te brainstormen over de studieweek van volgend jaar, te voetballen en een spel te doen. Mevrouw Koeman blijkt nog een verrassing voor ons te hebben, door de hovenier van Hydepark uit te nodigen. Hij vertelt ons over de (ontstaans)geschiedenis van Hydepark.

Donderdag

Op deze dag zijn ook partners uitgenodigd. 's Morgens spreekt dr. T.T.J. Plezier over 'de preek en de hoorders'. Hierin benadrukt hij dat het horen een wezenlijk onderdeel is van de prediking. De preek moet volgens hem een gebeuren zijn en prediking is een samenspel tussen spreken en luisteren, waarin een dynamiek tussen God en mens werkzaam is. Interessant is dat hij het model dat gedurende de theologische studie veelvuldig gebruikt wordt – het model waarin spreker, boodschap, hoorder en

ruis centraal staan – bekritiseert en juist benadrukt dat de hoorder niet enkel een object is, maar een eigen rol kent in het gebeuren. In de prediking komt dat duidelijk naar voren, omdat de prediking het geloof wekt en de hoorder daarmee een subject ten opzichte van God wordt. Het geloof wordt geactualiseerd, ook als het doordeweeks enkel op de achtergrond staat. De preek wordt een wereld waarin de hoorder mag verblijven.

Ds. H. Russcher vertelt ons 's middags over 'de preek in de week', waarin hij uiteenzet hoe zijn eigen voorbereiding bij een preek eruit ziet gedurende de week. Daarbij benadrukt hij het meditatieve leven en gebedsleven. De Heilige Geest gaat in de prediking aan het werk, niet dankzij maar ondanks ons. Dat mag ons niet gemakkelijk maken, zo dient ook feedback meegenomen en gezocht te worden, zowel van gemeente als gezinsleden. Mooi om zo ook eens te mogen zien hoe een predikant bezig is met de prediking.

De week wordt afgesloten met het gebruikelijke 'encouragement', dat dit jaar wordt verzorgd door ds. C. Blenk, die spreekt over de tien 't's' bij de prediking, waaronder tijd, trap en toga. Tevens bemoedigt hij ons door erop te wijzen dat er op een gegeven moment bijna niemand meer in de Noorderkerk in Amsterdam was, maar dat het tij helemaal is gekeerd. Hieruit blijkt dat het Woord ook kracht heeft in deze tijd, ook in Nederland.

De studieweek is een leerzame week geweest, door ongeveer vijftig studenten bezocht. Een breed spectrum aan lezingen passeerde de revue en het bijzondere van de prediking is wel gebleken. Het verwondert des te meer dat God kleine en zondige mensen wil gebruiken om Zijn Woord te verkondigen. Daarom namens allen een hartelijk dankwoord aan de Gereformeerde Bond, de commissie en dominee en mevrouw Koeman voor het mogelijk maken van deze bijzondere week.

Christiaan Buitink

Minder hoofdletters

De Statenvertaling maakt te royaal gebruik van hoofdletters. Dat zegt prof.dr. M.J. Paul in de lezing die hij hield tijdens de studieweek die de Gereformeerde Bond voor theologiestudenten organiseerde. Hoezo te royaal? De grondtalen van de Bijbel, het Hebreeuws en het Grieks, kennen niet het verschil tussen hoofdletters en kleine letters zoals wij dat kennen. Wij schrijven in onze vertalingen de naam van God met een hoofdletter. Uit eerbied. En teksten in het Oude Testament die naar onze overtuiging van Christus getuigen, krijgen ook hoofdletters mee. Altijd met recht?

Dr. H. Vreekamp is predikant en schrijver.

Als voorbeeld noemt dr. Paul een woord van Mozes tegen Israël: 'Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE, uw God verwekken; naar Hem zult gij horen' (Deut.18:15). Waarom 'profeet' hier met een hoofdletter? Omdat deze tekst een voorzegging van Christus is, zegt de kerk. Dat gaat te snel, vindt dr. Paul. Hij vraagt aandacht voor de context. Mozes waarschuwt tegen occulte heidense praktijken. Wat staat voor Israël daar tegenover? Profetie in plaats van magie. Israël krijgt geen waarzeggers maar profeten door wie God spreekt. Als Petrus dit woord van Mozes citeert (Hand.3:22), bedoelt hij allereerst te zeggen dat er niet geluisterd is naar Mozes en de profeten.

Nog een voorbeeld. Helder herinner ik me een studiemiddag in Jeruzalem. We lazen over de twaalfjarige Jezus in de tempel. Wie kent niet op de bezorgde vraag van Maria het antwoord van Jezus: 'Wist gij niet dat Ik moet zijn in de dingen van mijn Vader?' (Luk.2:49). Aandacht voor de hemelse Vader gaat die voor de aardse moeder toch te boven? De hoofdletter is ook hier keuze van de vertaler. Jezus kan evengoed bedoeld hebben de dingen van zijn vader Jozef. Een Joodse jongen van twaalf die zich voorbereidt om *bar mitswa*, zoon van de wet, te worden, is bezig met wat zijn vader hem geleerd heeft. Namelijk de woorden van de Thora, de Schriften van Israël.

Een goedbedoelde hoofdletter kan de uitleg van een bijbeltekst onbedoeld verduisteren. Een kleine letter daarvoor in de plaats kan oorspronkelijk licht laten schijnen. Het laten vallen van de hoofdletter kan getuigen van eerbied voor de Schrift. Voor die vorm van eerbied heeft dr. Paul terecht onze aandacht gevraagd.

H. Vreekamp